

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Төртінші билік: Қазіргі қоғамдағы БАҚ рөлі

ЖАРИЯЛАНДЫ
18.10.2023СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/145018/

Демократиялық қоғамда мемлекет үш билікке бөлінеді: атқарушы, заң шығарушы және сот. Алайда, демократия принциптерін күшейтетін және билік тепе-теңдігін сақтайтын тағы бір күш құрылымы бар екендігі байқалды. Бұл күш төртінші билік деп аталады. Бұл мақалада біз БАҚ-тың төртінші билік ретіндегі рөлін және оның қазіргі қоғам үшін маңыздылығын қарастырамыз.

БАҚ өзектілігі:

Бұқаралық ақпарат құралдары (бұқаралық ақпарат құралдары) баспа, теледидар, радио және Интернет-порталдар сияқты әртүрлі байланыс түрлерін қамтиды. Олар жаңалықтар мен ақпаратты қоғамға жеткізудің негізгі институттары болып табылады. Қазіргі әлемде ақпараттық технологиялармен және ақпаратқа еркін қол жетімділікпен БАҚ біздің өміріміздің ажырамас бөлігіне айналды.

Төртінші билік:

Төртінші билік-бұқаралық ақпарат құралдары биліктің басқа тармақтарын бақылауда маңызды әлеуметтік рөл атқарады деген тұжырымдама. Бұқаралық ақпарат құралдары-бұл «демократия сақшылары»ретінде қызмет ететін тәуелсіз ұйымдар тобы. Олар үкіметтің әрекеттерін бақылайды, сыбайлас жемқорлықты, адам құқықтарының бұзылуын қадағалайды және халыққа мағыналы шешімдер қабылдау үшін маңызды ақпарат береді.

Демократиядағы БАҚ рөлі:

Бұқаралық ақпарат құралдары демократиялық принциптерді нығайтуда шешуші рөл атқарады. Олар сөз бостандығын, әртүрлі көзқарастарды жеткізуді қамтамасыз етеді және қоғамға саясатты өз бетінше бағалауға және ақпараттандырылған шешімдер

қабылдауға мүмкіндік береді. Бұқаралық ақпарат құралдары сонымен қатар адамдарға, әсіресе маңызды әлеуметтік мәселелер бойынша пікір білдіруге және сөйлеуге мұқтаж адамдарға дауыс беретін маңызды арна болып табылады.

Билікті бақылау:

Төртінші билік биліктің басқа тармақтарын бақылау функциясын орындайды. Ол билікті асыра пайдалану мен сыбайлас жемқорлықтың алдын алу үшін Үкімет пен саясаткерлерді бақылайтын күзетші ит. Бұқаралық ақпарат құралдары Үкімет пен қоғам арасындағы негізгі байланыс болып табылады, қадағалауды жүзеге асырады және адамдарды негізгі мәселелер туралы хабардар етеді.

Қоғамға оң әсер ету:

Төртінші билік қоғамдық пікірді қалыптастыруда да маңызды рөл атқарады. БАҚ-тың маңызды тақырыптар мен проблемаларды қамтуы оларды талқылауға мүмкіндік береді, хабардарлықты арттырады және ең маңызды мәселелерге назар аударады. Сонымен қатар, бұқаралық ақпарат құралдары қоғамдағы өзгерістер мен жақсартуларға қол жеткізу үшін билікке қысым жасайды.

Шектеулер мен қоңыраулар:

Айта кету керек, бұқаралық ақпарат құралдары да кейбір шектеулер мен қиындықтарға ұшырайды. Мысалы, саяси қысым, цензура және ақпаратты манипуляциялау БАҚ жұмысына теріс әсер етуі мүмкін. Сонымен қатар, әлеуметтік медианың дамуымен және ақпараттың көбеюімен қоғамдық пікірді бұрмалайтын және тепе-теңдікті бұзатын жалған жаңалықтар қаупі бар.

Қорытынды:

БАҚ ұсынған төртінші билік Қазіргі қоғамда ақпарат беруде, билікті бақылауда және сөз бостандығын қамтамасыз етуде маңызды рөл атқарады. Олар бізді болып жатқан оқиғалар туралы хабардар етіп қана қоймайды, сонымен қатар қоғамдық пікірге әсер ету және ең маңызды мәселелерге назар аудару қабілетіне ие. Төртінші билік, сөзсіз, демократиялық қоғамның ажырамас бөлігі болып табылады және оның рөлін мойындау және құрметтеу керек.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.